

Edoardo Tresoldi'nin Diyalog Mekânları: Incipit, Aura, Locus

Dilara Gökçen Paç¹
Merve Kurt Kırıl²

Makale Geliş Tarihi: 09.11.2022
Yayıma Kabul Tarihi: 25.11.2022

Özet

Bir iletişim kurma biçimi olarak diyalog, sanatçının sanatını açıklığa kavuşturmasını sağlayan aracı bir yöntemdir. Diyalog, sanat eserinin kendisi dışındaki şeylerle arasındaki karşılıklı etkileşimin çerçevesini kurarak ilişkisini tanımlar. Edoardo Tresoldi, bir heykeltıraş olarak sanatını mekânı aracı kılarak yerin ruhu ve hafızası ile farklı biçimlerde diyaloglar kurarak gerçekleştirir. Diyalogun şiiresselliğini, kolektif bir deneyim alanı imkanı sunarak geçici ve kalıcı enstasyonlar ile gerçekleştiren Tresoldi, mekânın yere dönüşmesini ödünç alınan hafızanın iadesi olarak görür. Mekân, kurulan diyalogun bir aracı olarak deneyim ile yerin ruhunu üreten ve genişleten bir mekânsala dönüşür. Tresoldi, tüm sanatını yalnızca tel örgü ve kafeslerle inşa eder. Malzemenin kendisine sunduğu şeffaflık, hafiflik ve strüktürel imkan, kurmak istenilen diyalog biçimi ile örtüşmektedir. Bu makalede, mekânın yer, zaman ve deneyim ile ilişki kurabilen çoklu boyutunu sanatını gerçekleştirmek için bir diyalog biçimi olarak gören Edoardo Tresoldi'nin diyalog mekânlarının çözümlenmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda çözümlenme, mekân diyalogunu mekân-dışı, mekân-içi ve mekân-üstü ilişkisi çerçevesinde Tresoldi'nin çalışmalarını üzerinden irdelenerek ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mekân, Diyalog, Edoardo Tresoldi

SPACES OF DIALOGUE BYEDOARDO TRESOLDI: INCIPIT, AURA, LOCUS

Abstract

Dialogue as a form of communication is an intermediary method that enables the artist to clarify his art. Dialogue defines the relationship of the work of art by framing its interplay with things outside of it. Edoardo Tresoldi, as a sculptor, realizes his art by making space a mediator and establishing dialogues with the spirit and memory of the place in different ways. Realizing the poetry of the dialogue with temporary and permanent installations by offering a collective experience space, Tresoldi sees the transformation of space into place as the return of borrowed memory. As a mediator of the established dialogue, the space transforms into a spatial space that produces and expands the spirit of the place through experience. Tresoldi builds all his art with only wire mesh and cages. The transparency, lightness and structural possibilities offered by the material coincide with the desired dialogue form. In this article, it is aimed to analyze the dialogue spaces of Edoardo Tresoldi, who sees the multiple dimensions of space that can relate to place, time and experience as a form of dialogue to realize his art. In this context, the analysis has been handled by examining the space dialogue within the framework of the relationship between space-outside, inside-space and above-space through Tresoldi's works.

Keywords: Space, Dialog, Edoardo Tresoldi

¹Dr. Dilara Gökçen Paç, E-posta: : dilara.akcaypac@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4380-2113

²Dr. Öğr. Üyesi Merve Kurt Kırıl, Ostim Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, E-posta: merve.kurtkiral@ostimteknik.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4644-0605

1. Giriş

Mekânı kullanılan yer olarak tanımlayan Auge (2016:75), 'yer'i bedensel olarak insanın dünyada var olması olarak açıklamaktadır (Auge, 2016:10). Norberg-Schulz'a göre (1980:168) insan, var olduğu günden beri "varlığını gösteren" "yer"ler yaratma eğilimindedir. Bu yerleri oluşturmak için mimari pratiğin en temel unsurlarından biri olan mekâna ihtiyaç duyulmaktadır. Mimarlık, insanın yer oluşturma pratiğini karşılayan ve toplum yapısına, toplumun ihtiyaçlarına, ekonomik ve teknolojik gelişmelere bağlı olan sanat olarak tanımlanabilir (Hasol, 1998: 316). Bu sanatı gerçekleştirebilmek için, mimarlık disiplini, yerin niteliklerini, özelliklerini, insan eliyle yapılan strüktürler ve mekân aracılığıyla görselleştirmektedir.

Sanatı ya da bir sanat eserini anlamak, onu oluşturan bütün eylemleri tanımakla gerçekleşir. Aynı şekilde, diyalog da tanımları, incelikleri, yardımcı elemanları ve etkileri olan bir eylemler ve kelimeler sanatıdır (De Certeau, 2008:299). Sanatçının eserini ortaya koyma biçimi olarak diyalog, iletişim kurma aracı kapsamında önem taşımaktadır. Diyalog, sanat, mekân ve insan arasındaki karşılıklı etkileşimin dili olarak tanımlanabilir. Bu dil aynı zamanda "yerin ruhu"unu tanımlar, benzersiz ve deneyimsel olarak o yere özgü bir yerin karakterini ortaya çıkarmaktadır. Dolayısıyla yere bağlı olan *Genius Loci*, yerin ruhu, yerin varlığı, yerin hafızası ve benzersizliği mekân ve sanat için önem taşımaktadır.

Heykeltraş olan Edoardo Tresoldi, sanatını, mekânı aracı kılarak ve yerin ruhu ile farklı biçimlerde diyaloglar kurarak gerçekleştirmektedir. Mekânın yere dönüşmesini ödünç alınan hafızanın iadesi olarak gören Tresoldi, kolektif bir deneyim alanı sunarak geçici ve kalıcı enstalasyonlar ile diyalogunu gerçekleştirir. Bu kurulan diyalogun bir aracı olarak mekân, deneyim aracılığı ile yerin ruhunu üreten ve genişleten bir mekânsala dönüşür. Tüm sanatını yalnızca tel örgü ve kafeslerle inşa eden Tresoldi, malzeme kullanımını da kurduğu tasarım biçimine uygun olarak seçmiştir. Tel örgünün olanak verdiği şeffaflık, hafiflik ve strüktürel imkan, kurmak istediği diyalog biçimi ile örtüşmektedir. Bu makalede, mekânın yer, zaman ve deneyim ile ilişki kurabilen çoklu boyutunu, sanatını gerçekleştirmek için bir diyalog biçimi olarak gören Edoardo Tresoldi'nin diyalog mekânlarının çözümlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda çalışmada, ilk olarak yer ve mekân kavramları alan teorisyenleri özelinde tartışılmış, *Genius Loci* kavramının ortaya çıkışı, konunun tanımlanması yapılmış ve mekânların çözümlenmesi, mekân diyalogu mekân-dışı, mekân-içi ve mekân-üstü ilişkisi çerçevesinde Tresoldi'nin çalışmaları üzerinden ele alınmıştır.

2. Bir Diyalog Biçimi Olarak 'Genius Loci'

Sanatsal bir eser olarak yer ve mekân, insanın eylemlerinin yaşadıkları yeri nasıl dönüştürdüğünü ortaya çıkarırken, fiziksel ve duyuşsal deneyimle diyalektik bir

ilişki kurmaktadır. İnsanın yer ve mekânla kurduğu fiziksel ve duyuşsal etkileşim ve karşılıklı diyalog, *Genius Loci*'nin gerçekliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlam, mekânların bir ruhu olduğunu göstermektedir. Nonberg-Schulz (1980: 8), *Genius Loci*'yi tüm duyuların bir araya gelmesi ve bunların birlikteliğiyle oluşan fenomenolojik bir deneyim olarak tanımlamaktadır. Belirli bir yeri ifade eden ve oradan doğan *Genius Loci*, mekânla ilişkili ve iç içedir. Mekân üreten ve yerin mekânsallığını ortaya çıkaran bir eylem olarak diyalog, *Genius Loci* kapsamında önemli bir rol oynamaktadır.

2.1. *Genius Loci* Kavramının Anlamı Üzerine

Genius Loci kavramı, Antik Roma'dan türemiş bir kavram olarak o dönemki inanişaya göre her yerin onu koruyan eşsiz bir koruyucu ruhu olduğu anlamına gelmektedir. Bu kavram, mimari, edebiyat ve sosyoloji gibi birçok disiplinde kullanılan bir kavramdır. Modern öncesi dönemde, 'yer' belirlenmiş sınırlar içerisinde toplumsal ilişkileri içermektedir (Auge,2017:17). Yerin zamanla ve insanla olan ilişkisinin etkileri, toplumsal gelişmeler, yer ve mekân kavramına yeni anlamlar kazandırmaya başlamıştır. Norveçli mimar olan Christian Norberg-Schulz, *Genius Loci* kavramını mimariye katan önemli teorisyenlerden biridir. Schulz' un temel amacı, "yer"i sadece fiziksel özellikleri ile değil duyusu ile ilgili deneyimleri de incelemektir. Her yer kendi kimliğini oluşturur düşüncesiyle, "yer" lerin karakteri, kimliği ve ruhu *Genius Loci* yi oluşturur: bu da bir bağlamın özünü yakalamak olarak tanımlanabilir.

Yer sadece bilişsel bir olgu olarak değil, daha çok duyuşsal bir ortamda anlamlı bir yere sahip olmanın bütünsel deneyimi ve varoluşsal duyu olarak tanımlanmaktadır (Birkeland, 2008: 292). Norgberg-Schulz (1980: 5), "bir yer, bir belirgin karakter" dir düşüncesinden yola çıkarak, doğa veya insanın ayrı fenomenolojik özelliklere sahip olduğunu belirterek, farklı özellikler taşıdıklarından bahsetmektedir (Norberg-Schulz, 1980: 6). Her yer benzersizdir önermesine dayalı olarak yerin ruhunu ortaya çıkarmak için bütüncül bir yaklaşım gerekmektedir.

Mekân, insanların yaşadığı yerdir (Auge,2017:75). Norberg-Schulz (1980), bu 'yer'in kendine özel bir ruhu olduğunu savunmakta ve bu yerin ruhu, onu gözlemleyicisinin kendisinden bağımsız olduğunu ortaya koymaktadır. Schulz'a göre, yerin ruhu gözlemciden bağımsız olarak orada var olmaya devam eder. "Bu ruh, insanlara ve mekânlara hayat verir ve yaşamları boyunca eşlik ederek onların karakterlerini veya özyerlerini belirler." (Norberg- Schulz, 1980: 18). Bir yerin ruhu zamanın ruhuna göre, insanın bölgeyle olan ilişkisine göre değişir (Herberson, 1915: 153). Mekânı olduran olgu insan ve orada deneyimledikleridir. İnsanların var olmadığı, kullanılmayan ve herhangi bir şeye hizmet etmeyen yer mekân olarak tanımlanamaz (Auge, 2017:75). Burada birbirleriyle olan etkileşim ve ilişki sonucunda karşılıklı diyalogdan bahsetmek mümkündür.

Jackson (1994:157) *Genius Loci* terimini, belirli bir karaktere sahip doğaüstü bir ruhun varlığı olarak ‘yer’in nasıl olabileceğini açıklamak için kullanmıştır.

Genius Loci genel olarak mekânın tanınması, algılanmasına yönelik bir yaklaşım olarak ortaya çıkmıştır. Her mekân onu deneyimleyenlerce kendine has bir hikaye ve tanım oluşturur. *Genius Loci*’yi fenomenolojik açıdan ele alan Schulz, var olan tüm değerleri temsil edecek bir kavram olarak açıklamakta ve tüm duyuların bir araya gelerek oluşturduğu deneyim olarak tanımlamaktadır. Mekân hem deneyimlenen hem de deneyimleyen kavram olarak insanla diyalektik bir ilişki ve diyalog içerisindedir.

2.2. *Genius Loci*, Sanat ve Mekân

İnsanın yeryüzündeki varlığı, insanlığın yaşamsal unsurlarından biri olarak “yer” de bıraktığı izlerdir. Bu hissedilebilen izler aracılığı ile bir “yer”i anlamak, o yerin hikayesini keşfetmek önemlidir. Yer, coğrafi, tarihi, kültürel, mimari, ekonomik ve sosyal açıdan çok boyutlu bir karaktere sahip, aynı zamanda soyut olan somut bir varlık olarak tanımlanmaktadır. Bu boyutların etkileşimi, farklı yerleri ayırt eden, kendine has benzersizliği tanımlamaktadır. Bütün bunları düşünmek, analiz etmek, anlamlandırmak ve bu benzersizliği tanımlamak için *Genius Loci* önemli bir faktördür. Bilim dünyasında birçok disiplinde tartışılan bir kavram olan mekân ne özne olarak insan varoluşundadır ne de dünya mekândadır; mekân, ancak insan deneyimi ile kavranan “yer” olarak açıklanmaktadır (Heideger, 2002:396). De Certau (2008: 32), mekânın fiziksel özellikleriyle zaman ve gündelik hayatı ilişkilendirirken, mekânı, deneyimlenen ve keşfedilen bir yer olarak tanımlamaktadır. Bu yerin ancak kullanıldığında mekâna dönüşebileceğinden bahsetmektedir. Benzer bir yaklaşımla, Harvey ise, mekânın basitçe anlaşılabilir bir olgu olmadığını savunmaktadır. Mekânın bireyi biçimlendiren, aynı zamanda birey tarafından biçimlendirilen toplumsal bir boyut olduğunu vurgularken, her toplumsal faaliyet biçiminin kendi mekânını tanımladığını ileri sürmektedir (Harvey, 2012: 216). Mekân, “ayırt edici karaktere sahip bir boşluk” (Norberg-Shultz, 1980:160) ve bedeninin duygularına, düşüncelerine, hislerine ve tüm duyu yetilerine önem veren bir anlayış olarak tanımlanmaktadır (Bachelard, 2014: 231). Güçlü bir varoluşsal anlamı olan mekân, yalnızca fizikselliğe indirgenemeyen, canlı bir mekândır ve her mekânın bir ruhu vardır.

Yerin ruhu olarak tanımlanan *Genius Loci* eski çağlardan beri insanın günlük hayatta karşılaştığı somut bir gerçeklik olarak kabul edilmiştir (Vecco, 2020:226) ve belirli bir “yer”in yaşam haritası olarak tanımlanabilir. Bu noktada, insanla beraber, doğada yaşayan canlı, cansız varlıklar ve tüm yaşamsal döngünün işleyişi, geçmişi, bugünü ve geleceği, bunların birbiriyle olan etkileşimi *Genius Loci*’nin önemli katmanlarını oluşturmaktadır. *Genius Loci*, belirli bir yeri içinde

barındıran, kendi içinde esnekliği olan dinamik bir kavramdır. Norberg-Schulz, bir yerin ruhunun, bir yerin yapısı sabit olmasa da değişip kaybolabileceğinden ve bunun da bazen yerin hızlı değişmesine neden olabildiğinden bahsetmektedir (1980:18). Bu kavram, bir yerin fiziksel özelliği ve duyuya dayalı algılarından, mekânsal ve sosyal süreçler arasındaki ilişkiyi tarifleyen, deneyimlere ve soyut etkileşimlere dayalı bir anlayışı kapsamaktadır (Vecco, 2020:226). Yer tam da bu noktada “psişik” bir işlemdir (Vecco, 2020: 226), özdeşleşmeye bağlıdır ve aidiyet duygusunu ifade eder (Norberg- Schulz, 1980: 166). “Yer”, onu diğer yerlerden ayıran, “kendi eşsiz varlığına veya Genius Loci’sine katkıda bulunan” bir karaktere ve niteliğe sahiptir (Norberg- Schulz, 1980:7). Her yeri birbirinden benzersiz kılan mekân ya da yer, sahip olduğu farklı dokular, biçimler ve anlamlar ile onu deneyimleyenlerce farklı algılanmaktadır.

Sanat ise, mekân aracılığı ile ‘yerin ruhu’nu görünür ve somut hale çevrilmesine yardımcı olan bir araçtır. Sanat eseri yerleştiği mekânda var olur ve mekânın kendine ait fiziksel ve duysal özellikleriyle birlikte yer haline gelmesini anlatırken, “yerin ruhu” insanın mekâna tutunmasının, o mekânı deneyimleyebilmesine aracı olmaktadır. Bu noktada, mekân tek başına fiziksel bir öge olarak tanımlanamaz. Lefebvre’nin de ifade ettiği gibi “mekân canlıdır. Yaşar ve yaşatır. Üretir ve de üretilir” (Lefebvre, 1991: 39). Üretilen mekânda, mekân, sanat ve insan birbiriyle sürekli ilişki ve diyalog halindedir. Bir kentte hayran duyulunan şey onun sahip olduğu harikalar değil, sorulan soruya verdiği cevap ya da sorduğu soruya beklediği cevaptır (Calvino, 2002: 88). Kısacası, bu karşılıklı ilişki ve diyaloglar ile ortaya çıkan “yerin ruhu” tüm bunların var olma sebebini oluşturmaktadır. Edoardo Tresoldi tam da bu noktada kendi sanatını gerçekleştirilmektedir. Heykeltraş olan sanatçı, kendi sanatını icra ederken mimari mekânı kullanarak kendini o yerde ifade etmektedir. Mekân onun sanatının aracı konumundadır. Bir başka ifadeyle, kendi sanatı için mekân kurmaktadır. Kurduğu mekânlarla, sanat ve insan arasında karşılıklı bir diyalogdan bahsetmek mümkündür.

3. Tresoldi ve Diyalog Mekânları

Diyalog, karşılıklı etkileşim içinde sanatçı yaratımı ve onu deneyimleyen arasındaki ilişkiyi senkronize bir şekilde uyumlu ve dengeli kurmayı amaçlayan bir yöntem oluşturur. Mekân, sanat yaratımında sanatçı için diyalog ilişkisini kurmaya aracı potansiyeller barındırması ile merkezi bir rol içinde yer alabilir. Edoardo Tresoldi, bir heykeltraş olarak sanatını mekânı aracı kıldığı diyaloglar üzerine inşa eder. Zaman ve mekân boyutunu aşarak sanat ile dünya arasındaki diyalogu anlatmak için mekânı bir anlatı ögesi olarak kullanan Tresoldi, zihninde kök salmış klasik arketipleri farklı bir semantik alanda dönüştürerek kullanır.

Mekân, uzunluk, genişlik, ölçek, geometri ve ayrıca doku, renk, ışık gibi somut özellikleriyle kolayca çözülebilen ve tanımlanabilen fiziksel bir forma sahip iken karmaşık kodlar, kurallar ve soyut parçalar bütünü olma özellikleri ile de kapsamlı bir ilişkiler bütünüdür (Dursun, 2012:105). Diyalog mekânları, insan-mekân arasındaki ilişkilerin keşfi ile insan davranışının sanat yaratımı olan mekânı deneyimi ile nasıl değiştiğini ve şekillendiğini belirler. Tresoldi, içinde bulunduğu çağın gerçekliğine uygun, modern dünyanın barındırdığı ve insana sunduğu zıtlıkları *Genius Loci* olarak kabul ederek sanatını yer-mekân ilişkisi ekseninde hayata geçirir. Mekân yaratımını gerçekleştirirken yer ile kurduğu ilişkiyi yalnızca tarihsel bir bağlam üzerinden oluşturmayan Tresoldi, zamanın ruhuna uygun gördüğü deneyimsel boyut ile geçmiş ve gelecek arasında bir köprü kurar.

Tresoldi, sanat ve insan arasındaki diyalogu kutlayarak, mekânın özünü inşa ederken, kullandığı malzeme ile şeffaflığın ritimleri, ışık ve atmosferik faktörler gibi çevresel ve fiziksel öğelerin yarattığı değişken deneyim imkanını sanatında kullanır (Del Sole, 2021: 268). Tresoldi, tüm çalışmalarında düşsel ve şiirsel mekânları şeffaf, hafif ve geçirgen olarak temsil edebilecek olması nedeniyle endüstriyel bir malzeme olan tel kafesi kullanır. Malzeme ve materyala sanatının merkezinde bir önem atfeden Tresoldi için tel örgü aynı zamanda kendi kendine strüktür olma ve kurma özelliğiyle de diyalog kurmayı pekiştirecek niteliktedir.

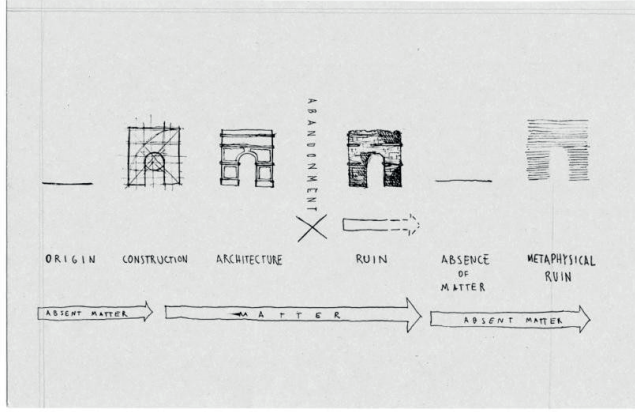

Görsel 1. Tresoldi ve Tel Örgüler¹

Tresoldi, sanatını üzerine inşa ettiği kavramsal çerçeveyi Eksik Madde(Absent Matter), Metafizik Yıkım (The Metaphysical Ruin) gibi söylemler ile tanımlar².

1 <https://www.behance.net/gallery/27833165/INCIPIT> adresinden 12.10.2022 tarihinde alınmıştır.

2 <https://www.edoadotresoldi.com/concept/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 2. Tresoldi Sanatı'nda Yaşam Döngüsü³

Tresoldi, 2015 yılında bu güne kadar pek çok ülkede, farklı ölçeklerde, kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde birçok geçici ve kalıcı enstalasyonlar gerçekleştirmiştir. Makale kapsamında mekân ile diyalogu üzerinden çözümlenmek üzere seçilmiş olan enstalasyonları mekân ile ilişkilendirme biçimi farklılaşan ve doğrudan mimari mekâna referans vermeyen çalışmalar olması nedeniyle değerlendirilmiştir.

3.1. Mekân-dışı Diyalog/ Incipit

Incipit, 2015 yılında, İtalya'nın Salerno eyaletinde yer alan Marina di Camerota kasabasında kamusal alanda sergilenen geçici bir enstalasyondur. Eodardo Tresoldi ve kuratörler Simone Pallotta ve Antonio Oriente ortaklığında gerçekleştirilen geçici sergi, Meeting del Mare olarak adlandırılan, düzenli gerçekleştirilen 18. etkinliğin bir parçası olarak yer almıştır⁴.

Görsel 3. Incipit, Kuşlar ve Kasaba⁵

3 <https://www.edoardotresoldi.com/concept/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

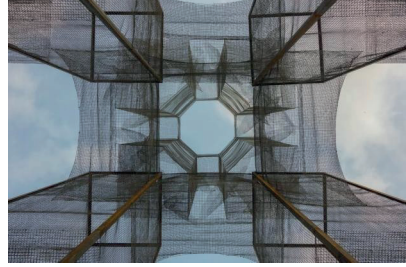
4 <https://www.edoardotresoldi.com/works/incipit/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

5 <https://www.behance.net/gallery/27833165/INCIPIT> adresinden 12.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Incipit üretimini bir haftada tamamlayan Tresoldi, tekil bir tel örgü mekânı yaratarak kasaba ile mekân-dışı bir diyalog kurar. İçinden geçen bir kuş sürüsü ile kemerli geçitlere sahip olan Incipit, eterik ve hayalet bir form görüntüsündedir. Kuşlar havada asılı ve mekân ile temas eder bir şekilde yerleştirilmiştir. Kuşların varlığı tel örgülerle bütünleşen ve zamanı donduran etkisi gökyüzü ile birlikte hacimleşmiş mekânı-dışı diyalogun büyük bir parçasıdır.

Görsel 4. Incipit ve Gökyüzü⁶

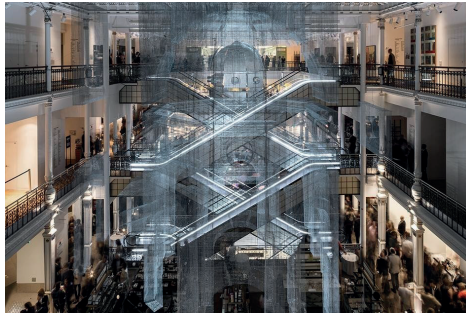

Görsel 5. Incipit Sutunları⁷

Tiren Denizi'ne bitişik olarak alana özgü yerleştirilen çalışmada, gökyüzünü, su ve ışık gibi doğanın temel kaynaklarını sanat eserinin bir parçası olarak kullanan Tresoldi'nin mekân-dışı diyalogu tam olarak bu ilişkileri kurması ile başlar. Manzara ve ışık, mekânın ayrılmaz bileşenleri deneyimlenirken, içinden geçilebilen büyük ölçekli kemerli geçitler yaratılan yerin ruhu ile bir diyaloga davet eder.

3.2. Mekân-içi Diyalog/ Aura

Aura, 2017 yılında, Fransa Paris'te prestijli ve tarihi bir alışveriş merkezi olan Le Bon Marché Rive Gauche adlı yapının içinde, düşey sirkülasyon ile bölünmüş iki ayrı atrium alanına asılarak sergilenen geçici bir enstalasyondur. 8 metre uzunluğunda asılarak yerleştirilen çalışma, iki ayrı kubbeden oluşur. İki atriumun bir alanında yer alan sergi tel örgülerden oluşturularak tasarlanmış iken, diğer alanda yer alan ise oluklu sacdan yapılmıştır⁸.

Görsel 6. Aura Arketipi⁹

6 <https://www.behance.net/gallery/27833165/INCIPIT> adresinden 12.10.2022 tarihinde alınmıştır

7 <https://www.behance.net/gallery/27833165/INCIPIT> adresinden 12.10.2022 tarihinde alınmıştır

8 <https://www.edoardotresoldi.com/works/aura/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

9 <https://www.edoardotresoldi.com/works/aura/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Tresoldi, yapının geçmişine referansla kendi oluşturduğu arketipleri tel kafesleri ile hayata geçirir. Tarihsel bağlamın ve yerin ruhunun kendisine sunduğu sürekli bilginin iziyle kaybolan fakat aslolanı kendi arketip formu ile mekânın içine yerleştirir.

Görsel 7. Aşağıdan Aura¹⁰

Aura, nostaljik uzanımları, tarihin kalıntıları ve Tresoldi'nin deyimiyle metafizik harabesini çağdaş deneyimcileri için mekân-içi diyaloga dönüştürür. Askıda kalan zamanı üç boyutlu bir kurulum gerçekleştirerek sunan Tresoldi, geçmiş klasik içeriklerin modern dönüşümünü tel örgülerle somutlaştırır.

Görsel 8. Askıda Aura¹¹

10 <https://www.edoardotresoldi.com/works/aura/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

11 <https://www.edoardotresoldi.com/works/aura/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Malzemenin kendisine sunduğu saydamlık ile mekân içerisinde tarihsel ilişkiyi zamanlararası geçirgenlik ile oluşturan Tresoldi, adeta asılı bir hayalet gibi duran tarih parçalarını şimdiki zamanın üzerine yansıtmayı Aura üretimindeki formel dil ile gerçekleştirir.

3.3. Mekân-üstü Diyalog/ Locus

Locus, 2017 yılında Güney İtalya'nın Sapri körfezi üzerinde Derive Festivali için IOSONOUNCANE ile işbirliği içinde, Antonio Oriente küratörlüğünde sergilenen geçici bir enstalasyondur¹². İtalyan müzisyen IOSONOUNCANE'nin yeni ve yayınlanmamış kompozisyonunu barındıran su üzerinde yüzen bir kurulum olan Locus, deneysel sanat yaratımına atıfta bulunan hayalet bir mekân oluşumu ile tanımlanmıştır.

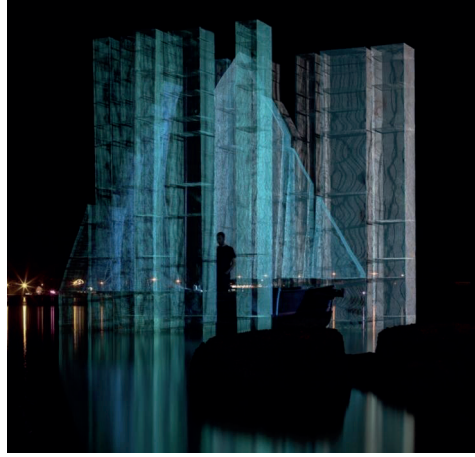

Görsel 9. Locus'un Suyu Yansıması¹³

Su yüzeyi üzerinde tanımlanan mekân ile görsel ve işitsel bir performans olarak yer alan Locus, müzisyenin bestesi ile su ve ses etkileşime girerek mekân-üstü bir diyalog kurar. Tresoldi kendi oluşturduğu geçici mekânını yer olarak belirlediği su yüzeyinde kurarak suyun doğasına uygun performansını kendi mekânı ile ilişki içinde oluşturmasını sağlar. Mekân-üstü diyalog tam olarak bu ilişkinin günün farklı saatlerinde su yüzeyindeki yansımaların deneyimlenmesi ile oluşur.

12 <https://www.edoardotresoldi.com/works/locus/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

13 <https://www.edoardotresoldi.com/works/locus/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 10. Locus ve Kent Işıkları¹⁴

Aydınlatma tasarımı Luca Agnani tarafından gerçekleştirilen Locus, gece kurulumu ile ses ve ışık ile su yüzeyinde farklı deneysel ilişkiler sunar. Aydınlatma tasarımı ile Locus mekânı içerisinde yer alan sandal, yelkenli bir görüntüye dönüştürülür. IOSONOUNCANE tel örgüler arasındaki yelkenli sandalda performansını gerçekleştirir. Işık ve su yansımaları içinde gerçekleştirilen performans, aynı zamanda hacimsel bir deneyimdir. Mekân-üstü diyalog su yüzeyinde ses manzaralarıyla yankılanır.

Sonuç ve Değerlendirme

Sanat bir duygu, düşünce ve fikrin dışavurumu olarak kendi varlığını ortaya koymak için kendisi dışındakilerle ilişki kurma ihtiyacından doğar. Sanatçı tüm bu ilişkilerin kim ile ve nasıl kurulacağına ilişkin kararları veren ve buna bağlı olarak sanatının sınır ve çerçevesini oluşturarak ilişki biçimini tanımlayan dır. Sanatını mekân kurarak üreten Tresoldi, mekânın yere dönüşmesini de mekânı deneyimleyen ile diyalog ilişkisi aracılığıyla gerçekleştirir. Tresoldi'nin, geçici enstalasyonları; Incipit, Aura ve Locus üzerinden çözümlenen mekân üretimleri, kendisi dışında olan ile kurduğu bağ açısından farklı duysal diyalog içindedir. Tüm bu ilişkilendirme biçiminin Tresoldi için yer ile bağlam kurulmadan oluşturulması mümkün değildir. *Genius Loci* olma özelliği ile şekillenen mekân, yalnızca fiziksel, biçimsel, somut ve ölçülebilir bir görünüm olmayıp görünmez ve soyut uzanımları ile bir hacimden fazlasıdır. Fenomenolojik bir deneyim imkanı sunan *Genius Loci*, tüm duyuların bir arada çalışabilmesini sağlar. Tresoldi, geçmiş ve gelecek arasında kurduğu ilişkide *orada olmayan* veya *var olan* ya da *ortadan kaybolan* bir şeyi gerçeğe yansıtmayı amaçlar. Diyalog mekânları ile kolektif deneyimin yaşantıya dönüştüğü kendine ait bir zaman kendi dili ile tekrar tekrar yaratılır.

¹⁴ <https://www.designboom.com/art/edoardo-tresoldi-iosonouncane-locus-sapri-sail-boat-italy-08-01-2017/> adresinden 13.10.2022 tarihinde alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Bachelard, G. (2014). Mekânın Poetikası. (Çev. Alp Tümertekin). İstanbul: İthaki Yayınları.
- Birkeland, I. (2008). Cultural Sustainability: Industrialism, Placelessness and the Re-animation of Place. *Ethics, Place & Environment: A Journal of Philosophy & Geography*, 11:3, s. 283-297
- Calvino, I. (2002). Görünmez Kentler. (Çev. Işıl Saatçioğlu) İstanbul: YKY.
- De Certeau, M. (2008). Gündelik Hayatın Keşfi- I. (Çev. Lale Arslan Özcan). Ankara: Dost Kitapevi Yayınları.
- Del Sole, F. (2021). The Architectural Illusion of Edoardo Tresoldi: The Reconstruction of the Basilica of Siponto By Francesco, *Athens Journal of Architecture* - 7, 2, s. 257-274
- Dursun, P. (2012). Dialogue on space: Spacial codes and language of space. *AIZ ITU Journal of the Faculty of Architecture*, cilt.9, s. 104-119
- Harvey, D. (2012). Postmodernliğin Durumu. (Çev. Sungur Savran). İstanbul: Metis Yayınları.
- Hasol, D. (1998). Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü. İstanbul: YEM Yayınları.
- Heidegger, M. (2018). Varlık ve Zaman. (Çev. Kaan Ökten). İstanbul: Alfa Basın Yayım Dağıtım.
- Herberson, A. (1915). Regional Environment, Heredity and Consciousness. *The Geographical Teacher*, 8(3), 147-153.
- Jackson, J.B (1994). A Sense of Place, A Sense of Time. New Haven: Yale University Press.
- Lefebvre, H. (2014). Mekânın Üretimi. (Çev. Işık Ergüden). İstanbul: Sel Yayınları.
- Marc, A. (2016). Yok-Yerler (T. Ilgaz, Çev.). Daimon Yayınları
- Norberg-Schulz, C. (1980). *Genius Loci Towards A Phenomenology of Architecture*. New York: Rizzoli.
- Vecco, M. (2020). Genius loci as a meta-concept. *Journal of Cultural Heritage*, 41, s.225-231.

İNTERNET KAYNAKLAR

İnternet 1: <https://www.edoardotresoldi.com/concept/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

İnternet 2:<https://www.edoardotresoldi.com/works/aura/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

İnternet 3:<https://www.edoardotresoldi.com/works/incipit/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

İnternet 4: <https://www.edoardotresoldi.com/works/locus/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

GÖRSEL KAYNAKLAR

Görsel 1:<https://www.behance.net/gallery/27833165/INCIPIT> adresinden 12.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 2:<https://www.edoardotresoldi.com/concept/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 3:<https://www.behance.net/gallery/27833165/INCIPIT> adresinden 12.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 4:<https://www.behance.net/gallery/27833165/INCIPIT> adresinden 12.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 5:<https://www.behance.net/gallery/27833165/INCIPIT> adresinden 12.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 6:<https://www.edoardotresoldi.com/works/aura/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 7:<https://www.edoardotresoldi.com/works/aura/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 8:<https://www.edoardotresoldi.com/works/aura/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 9:<https://www.edoardotresoldi.com/works/locus/> adresinden 01.10.2022 tarihinde alınmıştır.

Görsel 10:<https://www.designboom.com/art/edoardo-tresoldi-iosonouncane-locus-sapri-sail-boat-italy-08-01-2017/> adresinden 13.10.2022 tarihinde alınmıştır.